

Usnesení Vyššího vojenského soudu ze dne 30.03.1966, sp. zn. To 39/66, ECLI:CZ:VVS:1966:TO.39.1966.1

Číslo: 43/1966

Právní věta: Soud není oprávněn z hlavního líčení podle § 221 odst. 1 tr. ř. vrátit věc prokurátorovi k došetření, jestliže bylo již při předběžném projednání obžaloby ze spisu zřejmé, že nebyly náležitě objasněny v přípravném řízení okolnosti podstatné pro posouzení věci. Jestliže však byly zjištěny důvody k vrácení věci prokurátorovi k došetření z hlavního líčení, neomezuje ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. soud v tom směru, aby nemohl požadovat současné došetření i dalších skutečností, tedy i těch, u nichž potřeba došetření byla zřejmá již v době předběžného projednání obžaloby.

Soud: Vyšší vojenský soud

Datum rozhodnutí: 30.03.1966

Spisová značka: To 39/66

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Předběžné projednání obžaloby, Vrácení věci prokurátorovi k došetření

Předpisy: 141/1961 Sb. § 221 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1966 sb. rozh.

Soud není oprávněn z hlavního líčení podle § 221 odst. 1 tr. ř. vrátit věc prokurátorovi k došetření, jestliže bylo již při předběžném projednání obžaloby ze spisu zřejmé, že nebyly náležitě objasněny v přípravném řízení okolnosti podstatné pro posouzení věci.

Jestliže však byly zjištěny důvody k vrácení věci prokurátorovi k došetření z hlavního líčení, neomezuje ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. soud v tom směru, aby nemohl požadovat současné došetření i dalších skutečností, tedy i těch, u nichž potřeba došetření byla zřejmá již v době předběžného projednání obžaloby.

(Usnesení vyššího vojenského soudu sp. zn. [To 39/66](#) ze dne 30. 3. 1966.)

Vojenský obvodový soud usnesením ze dne 3. 3. 1966 sp. zn. 3 T 24/64 vrátil podle § 221 odst. 1 tr. ř. věc prokurátorovi k došetření.

Stížnost vojenského obvodového prokurátora proti citovanému usnesení vyšší vojenský soud zamítl.

Z odůvodnění:

Voj. A je obžalobou stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Měl jej spáchat dne 4. 10. 1964 kolem 22,00 hod. v M tím, že jako řidič motocyklu jel nepřiměřenou rychlostí, jezdil od jednoho okraje vozovky k druhému, dostal smyk a havaroval, v důsledku čehož tandemista voj. K. utrpěl těžkou újmu na zdraví. Jeho zranění spočívalo ve zlomenině klenby a spodiny lebeční, v těžkém zhmoždění levé poloviny mozku, což mělo za následek úplnou slepotu levého oka a takřka úplnou slepotu oka pravého.

Po nehodě byl K řadu dní v bezvědomí a později po několik měsíců nebyl schopen výslechu a účasti na trestním řízení. Obžalovaný uváděl, že řidičem motorky byl voj. K. Z toho důvodu pro zavinění dopravní nehody stíhala obžaloba voj. K. Když počátkem roku 1965 byl voj. K. propuštěn z ústavního ošetřování a byl později schopen účasti na trestním řízení, označil za řidiče motocyklu obžalovaného. Vojenský obvodový prokurátor potom zastavil trestní stíhání pro dopravní nehodu u K. a zahájil trestní stíhání pro tuto nehodu proti obžalovanému A a podal na něj dokonce i obžalobu. Obžalovaný však setrval na své obhajobě, že motocykl řídil voj. K. Přímých svědků dopravní nehody, kromě obou účastníků, nebylo. Oba účastníci odjížděli na motocyklu z obce J., kde je viděla naposledy svědkyně P. Ta uváděla, že do místa rozloučení s ní řídil motocykl obžalovaný a voj. K seděl na tandemu. Obžalovaný pak uváděl, že v J. před hostincem s motorkou zastavil a vyměnili si s K místa, takže od hostince v J až do okamžiku nehody řídil motocykl voj. K. K věci byl opatřen posudek znalců z technického oboru. Ti ve svém posudku na základě protokolu VB o ohledání místa činu a na základě popsaných takto stop se vyjádřil, že řidičem musel být obžalovaný.

Soud prvního stupně ve svém usnesení, kterým vrací věc prokurátorovi k došetření z hlavního líčení, požaduje, aby vyšetření bylo doplněno v několika směrech. Především je prý třeba provést důkaz znalci - lékaři k otázce, zda zranění, které při nehodě utrpěl obžalovaný, bylo způsobeno právě nárazem na patník č. 5. Dále považuje za nutné zjistit znalecky, zda voj. K utrpěné zranění neztěžuje schopnost zapamatovat si události před zraněním, zejména, když při podobných úrazech dochází k amnesii (ztráta paměti). Rovněž považoval za nutné vyslechnout orgány VB, které zpracovávaly plánek místa dopravní nehody, k otázce na jakých podkladech plánek zpracovávaly. Konečně požadoval soud prvního stupně, aby byl vyžádán posudek jiných znalců z technického oboru v otázce, který z obou účastníků nehody narazil na patníky č. 4 a 5.

Včas podanou stížností domáhal se vojenský prokurátor, aby usnesení soudu prvního stupně bylo jako nesprávné zrušeno. Podle jeho názoru neodpovídá toto usnesení požadavkům § 221 odst. 1 tr. ř. Není totiž opřeno o okolnosti, které by vyšly najevo nově v hlavním líčení, kromě toho v některých směrech požaduje soud prvního stupně prošetření takových otázek, které nemohou přispět k objasnění věci a jejich zodpovězení není možné ani znaleckým důkazem. Znalecký posudek z technického oboru byl podán kvalifikovanými znalci Vysokého technického učení v Brně. U hlavního líčení přítomný znalec i po připomínkách obhajoby podaný znalecký posudek odůvodnil prý zcela přesvědčivě.

Odvolací soud po přezkoumání věci musel přisvědčit důvodům stížnosti vojenského obvodového prokurátora v tom, že usnesení soudu prvního stupně nevycházelo důsledně z ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. a že požadavky a názory, z kterých soud prvního stupně vychází, by vrácení věci vojenskému prokurátorovi k došetření podle citovaného zákonného ustanovení odůvodnit nemohly.

Především soud prvního stupně ponechal bez povšimnutí, že podle § 221 odst. 1 tr. ř. k vrácení věci k došetření nestačí, aby vůbec bylo třeba dalšího šetření ve věci, ale že je současně nutné, aby tato potřeba nastala v důsledku podstatné změny okolností případu, na kterou ukazují právě výsledky hlavního líčení.

Soud prvního stupně se v důsledku nesprávného pochopení ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. zabýval proto jen otázkou, zda je anebo není třeba provést ve věci další šetření. Nevyhodnotil si již, že pokud věc nebyla v některých směrech došetřena, existoval tento nedostatek již v době podání obžaloby a v době, kdy ji soud přijímal. Tak skutečnost, že voj. K utrpěl velmi vážné zranění mozku, které má za následek i postižení jeho rozumových schopností, byla objasněna již v průběhu vyšetřování a doložena lékařskými zprávami. Pochybnosti o tom, zda i z tohoto důvodu není ovlivněna věrohodnost K jako svědka, byly tedy zřejmé již před přijetím obžaloby.

Nevyvstaly tedy v tomto směru nově až v hlavním líčení, jak to má na mysli § 221 odst. 1 tr. ř. Totéž platí o pochybnostech, zda příslušníci VB plánec nehody zpracovávali pouze na základě vlastního pozorování nebo na základě údajů jiných osob. Námitky proti znaleckému posudku z technického oboru a proti podkladům, z nichž znalci vycházeli, vznesl obžalovaný již v období skončení vyšetřování a domáhal se již tehdy znaleckého posudku. Jeho požadavkům a později stížnostmi se zabýval vyšetřovatel a později i prokurátor, kteří jeho požadavek zamítli. Tvrzení soudu prvního stupně v usnesení o přijetí obžaloby, že obžalovaný neměl návrhů na doplnění vyšetřování bylo v rozporu se skutečností. Samotný návrh obžalovaného a jeho obhájce, opakovaný v hlavním líčení, aby byl opatřen nový znalecký posudek, nelze považovat za podstatnou změnu okolností případu. Požadavek soudu prvního stupně, aby se znalci - lékaři vyjádřili, zda zranění, které utrpěl obžalovaný, bylo způsobeno právě nárazem na patník č. 5, je nereálný. Podle lékařských zpráv obžalovaný utrpěl pouze zhmožděninu, a to na pravé strany hrudníku, pravé hýždě, pravého kyčelního kloubu, kostrče a bederní krajiny a drobné oděrky na pravé ruce. Nešlo tedy o zranění, které by zanechalo tak charakteristické stopy, aby z nich bylo možno usuzovat, zda vznikly či nevznikly nárazem na patník, a to dokonce právě na patník č. 5, který se ničím neliší od dlouhé řady ostatních patníků na témže úseku silnice. Prokurátorovi je možno ukládat vyšetřovací úkony při vrácení věci k došetření jen tehdy, když směřují k tomu, aby byly zjišťovány skutečnosti zjistitelné a pro posouzení věci rozhodné a když se tak má stát důkazy proveditelnými. Zmíněný požadavek soudu prvního stupně těmto podmínkám neodpovídá.

Vyšší vojenský soud však byl povinen prověřovat, zda zde nejsou dány jiné, opodstatněné důvody k rozhodnutí, že věc se vrací z hlavního líčení vojenskému prokurátorovi k došetření podle § 221 odst. 1 tr. ř. Dospěl k závěru, že takové důvody zde byly a že soud prvního stupně je přehlédl.

Nedostatkem vyšetřování bylo, že svědkyně P nebyla dotázána, zda po rozloučení se s obžalovaným nesledovala jeho jízdu s K. Sama vypověděla pouze, že před zahájením jízdy odmítl obžalovaný svěřit řízení K a že za řízením motorky při zahájení jízdy seděl obžalovaný.

U hlavního líčení vypověděla, že odjíždějící motorku sledovala a viděla, že nezastavila před hostincem, jak to tvrdí obžalovaný. Obžalovaný se totiž hájí, že před hostincem přesedl k řízení voj. K. Dále svědkyně uvedla i jinou podstatnou okolnost, kterou dříve neuváděla. Ve dnech po nehodě se jí prý obžalovaný svěřil, že K převzal řízení motorky až v P. I tato část výpovědi by vyvracela obhajobu obžalovaného, že K převzal řízení před hostincem v J., tedy v obci, v níž navštívil svědkyni P. Okolnosti z výpovědi P jsou nejen nové a podstatné, ale potřebují též dalšího šetření, poněvadž obžalovaný popírá, že by svědkyně mohla jeho jízdu s K sledovat, jak uvádí. Podle záznamu VB bylo místo, na němž se měl rozejít obžalovaný s P, vzdáleno od hostince v J. 60 m. Jinak toto místo popsáno nebylo. V důsledku toho není možno ověřit, zda P skutečně mohla sledovat jízdu motorky kolem hostince. Je proto třeba provést ohledání těchto míst, porýdit o nich plánec, který by dával obraz o tvrzených možnostech svědkyně a také provést i vyšetřovací pokus, který by pozorovací možnosti svědkyně P ověřil za pokud možno stejných podmínek. K pozorování totiž mělo dojít již za tmy, před 22,00 hod. počátkem měsíce září. Přitom bude nutné opatřit takto podklady pro obě verze o tom, kde se P měla nacházet v době rozloučení, totiž pro verzi její i pro odchylnou verzi obžalovaného. Současně bude nutné vyslechnout svědkyni také k otázce, zda slyšela motorku odjíždět a také zastavit a tuto její možnost pokusem prověřit.

Další změnou okolností případu, na kterou ukazují hlavní výsledky hlavního líčení, je ta část výpovědi svědka K u hlavního líčení, v níž zcela nově uvedl, že motorka měla vážnou technickou závadu. Měla být v rychlostní skříni a měla způsobit, že motorka se okamžitě zastavovala, jestliže nebyl udržován „větší plyn“, a jestliže se „přidalo méně plynu“. Tyto údaje by mohly ukazovat případně na takovou technickou závadu motorky, která by mohla ovlivnit i samotný vznik a průběh dopravní nehody a v důsledku toho i předpoklady, z nichž dosud vycházel znalecký posudek o průběhu nehody. Orgány VB se při ohledání omezily na velmi povrchní popis poškození motorky v protokolu o nehodě. Samotný majitel motorky svědek M našel na ní mnohem více stop po nehodě, když motorku od orgánů VB přebíral. Mimo jiné uváděl, což protokol o nehodě ponechává bez záznamu, že na motorce byl poškozen i blok, který nese hluboké rýhy ve spodní části a byla ulomena pravá nožka stojánku. Z jeho výpovědi i z potvrzení o převzetí motorky se podává, že v době popisu jejího poškození na ní ještě nejel. Nemohl se tedy k případnému poškození rychlostní skříně nebo k jiné podobné technické závadě vyjádřit. Nové tvrzení svědka K je proto nutné prověřit, především výsledkem svědka M.

Jestliže byly zjištěny důvody k vrácení věci prokurátorovi k došetření z hlavního líčení, neomezuje ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. soud v tom směru, že by nemohl požadovat současně došetření dalších skutečností, tedy i těch, u nichž potřeba došetření byla zřejmá již v době předběžného projednání obžaloby.

Odvolací soud proto stanovil pro došetření ještě další úkony, které byly v průběhu vyšetřování pominuty.